

Tone ken Gyemisi be nmarase ne

¹ Tone kei lee man Gyemisi non me yee Wurubuarɛ na de Gbenjyoo Yesu Kristo tobaale e ne gyan. Mee nmarase kei mee yelee Kristotena ban pou boɔ yaasee gyoo teele yenan kamase ne. Mee do e popou noɔ.

Mena ken nyan ke kyan n wose kayeyee man

² Me tebia nyi akpaa nombia na kayeyee kamase de yala non na, e yela ke yee non gyon nideli. ³ E toose nyi akpaa mena kekeesekeɛ kenja de kon e doo te e tale sen e keleedi man na, kei gyae ke yela e ke tale nyin konoo sen lee Wurubuarɛ di lee gbɛɛ kamase man. ⁴ Mona kaboena nyi yaa yee kakyen kyan e wose sen mena kelii oto. E yee mena na e ke nyin dinoo kpaakpaate ken kaboena nyi yaa nyin te ko gyae ke kyeekeɛ ya ne. ⁵ Nyi akpaa e man nolo ne gyae nyansa ken gyae ke yela waa tale yee Wurubuarɛ kegyaebii na waa sola Wurubuarɛ na waa fa e. Wurubuarɛ dana woe te o bereɛ boe mena doo walan kamase non o sola e kolo na, o be gyae waa beese e ya nawolo nyi o bee keɛ walan siaman ya. ⁶ Akpaa walan nonan na sola Wurubuarɛ na, waa lee di nyi o nyinmaa gyae ke kan kpene ken o ne boose ne. O na lee anmaaren ya nawolo nyi walan non o ne lee anmaaren na, o yee ngba epo lon ken felin ne gyoo gyu bese gyoo kon ne. ⁷ Walan non o ne lee anmaaren ne, o na yee wa

agyuen nyi waa nyin kolo lee Wurubuare gyan ya. ⁸ Nawolo nyi walan nonan agyuen be doo debodokolon ya, te o bee tale mo wa agyuen gyakaa kolo dokolon mo doo ya.

⁹ Kristo walan non balan bee kala e do daale man ya ne, waa yela ke yee e gyon nawolo nyi Wurubuare siaman na o yee walan e. ¹⁰ Mona walan non mo o dana o wose na nyi Wurubuare de yokose e na waa yela ke yee e gyon. Nawolo nyi be gyae ke kyare ya na o ta yem ngba mena ken nale kyenkyenkoose bee kyare ya na ne te kpiisi yala ne. ¹¹ Weese na gyem te ke noo ne yee don na, ne yeli nale na boto na ka kyenkyenkoose pou te kpiisi. Dekon mena na ka kyeo pou ne naalaa. Mena ke te gyae ke kon walan non o dana o wose ne doo. Nawolo nyi deban ken o sia be yee o don o kebu gbeneen man ne, na yen te ka mo e.

¹² Walan non o ne naa diyem o kekyaabii man, te o ne tale kyan o wose sen lee Wurubuare di na non na nyebam. Nawolo nyi akpaa mena walan nonan de tale sen kekesekeke kenan man kelii oto na, waa nyin nyeedon kekpaa ken Wurubuare be yako see nyi waa fa balan ban bee gyae e ne.

¹³ Nyi akpaa kekesekeke daale de kon nolo doo na o na yako nyi, Wurubuare ne keese na e waa kee ya. Nawolo nyi nolo be tale keese Wurubuare kee nyi waa yee dukum ya, mena mo te Wurubuare bee keese nolo kee nyi waa yee dukum ya. ¹⁴ Mona nyi akpaa kekesekeke daale de kon nolo doo na, na mena walan nonan gbagba lookum beo na e wonje e ka do dukum

man. ¹⁵ Akpaa lookum kenan da boo na ne yeli o ne yee dukum, te dukum mo da boo na kee mo yen kon.

¹⁶ Me tebia kpaakpaa, e na beo e wose ya.

¹⁷ Kolo kpaakpaa kamase na kpene kamase ken ke dei ne, na lee bo Wurubuar e gyan. Non yena aboo nan pou ne kyaa adido te nee fa kenmanee ne. Mena aboo kena da lee na kenmanee te kon, te ne da gyoo na ditinnee mo te kon. Mona Wurubuar e non be doo mena ya nawolo nyi o bee kyeekee ya. ¹⁸ Ke yee non gbagba kegyaebii man te o teewo wa anokoare nombii ken doo fa daa nyeedon wole. O yee mena na daa ka bese wa aboo nan pou o be yee ne man gyan gbatena.

E nyii nombia nan na, e di ne doo

¹⁹ Me tebia, e yela e man walan kamase ke yee osaa na nombia kenyii. Mona e na barase na nombia kekolosi ya, te e na gyan ban mo bilenbilen ya. ²⁰ Nawolo nyi walan da gyan ban na o bee tale yee kpene ken tenee Wurubuar e siaman ya. ²¹ Mena doo e won e wose lee ayimee nombia kamase man, na e ke tina nombiakumee keyee yela. E yoko e wose na e ke lee Wurubuar e nombia nan o ba mo do e konoose man ne do. Nombia nanan ne gyaela ke tale lee e nyee.

²² E yee ngba mena ken Wurubuar e nombia nan ne yako ne. E na nyii na yakaa ya. Nyi akpaa e ne nyii na yakaa bo na, kenan na e na beo e wose bo. ²³ Akpaa walan nolo de nyii nombia nan te o te yee ngba mena ken nombia nan na wolo ya ne, na walan nonan yee ngba

walaŋ ñon ɔ ne kɛɛ ɔ wose diiku man nɛ. ²⁴ ɔ kɛɛ ɔ wose na ɔ ne naa mena keŋ ɔ dinɔɔ doo. Mɔna akpaa ɔ tuu lee botɔɔ na ɔ te wolee mena keŋ ɔ dinɔɔ doo. ²⁵ Mɔna walaŋ ñon ɔ na gyoo Wurubuaɛ nombia kpaakpaa ñan ne lɛɛ balan nyee nɛ man nideli, te ɔ ne kyaŋ ɔ wose kasee ña debaŋ kamase na ñon na nyeebam abɔɔ ñan pou ɔ ne yɛɛ nɛ man. Nawolo nyi Wurubuaɛ waa hiraa e. Na ɔ ne nyii nombia ñan bo yakaa na ɔ te wolee ña ya, mɔna ɔ na mo ña yɛɛ tom.

²⁶ Nyi akpaa ñolo ne kɛɛ ɔ wose nyi ɔ yɛɛ Wurubuaɛ somre kpaakpaate e te ɔ ta do ɔ laakem dekoŋ ya na, kenan na ɔtenate ñonan Wurubuaɛ ɔsom keŋ yɛɛ yakaa, te ɔ na beo ɔ wose mɔ bo. ²⁷ Wurubuaɛ ɔsom keŋ ke dei te kɛɛ gyoo de kya Wurubuaɛ sia yena nyi, balan baa kɛɛ yoyolobia na liala dɔɔ ba diyem kena man, na baa wɔŋ ba wose lee tɛɛle kei dɔɔ nombia nkaraŋkaraŋ keyɛɛ man.

2

¹ Me tebia, ɛ yɛɛ balan baŋ ɛ be lɛɛ de Gbenjyoo Yesu Kristo ñon ɔ yɛɛ gyoorobiiri gbenjyoo e nɛ di. Mena dɔɔ ɛ na kɛɛ walaŋ siaman pena ɛ ke yɛɛ kolo ya. ² ɛ yela dɛɛ mo ke nyi ɛ te gyaŋee na balan bala baale te koŋ kaa lee botɔɔ. Ñolo doona kegbase kpaakpaa nyinjan na kɔba kɔlabii ɔ nyinmaa man, na ñolo mɔ yɛɛ diyemte e te ɔ doo kegbase ayimɛɛ ayimɛɛ atiriisa ñaale koŋ botɔɔ. ³ Te akpaa ɛ mo obuo nideli fa walaŋ ñon ɔ doona abɔɔ kpaakpaa nyinjan te ɛ yako e nyiaa, “Nyaŋ kaa kyaa gbeli kpaakpaate kei dɔɔ kebo,” te ɛ yako diyemte ñon

mɔ nyi “Nyan sen botɔɔ yaa tisi kyaa tɛele man kebo.” ⁴ Akpaa ε yεε mena na ηgba ε ne kεε balan siaman baa pete ε ne yεε kolo, yaa ηgba ε na mo ya agyuen kumεε baa di balan nombia?

⁵ Me tebia ε tei man nideli. Balan ban balan ne kεε wɔ nyi be yεε ayematenawɔ tɛele kei dɔɔ nε, ban te Wurubuarε lesewɔ nyi baa lεε Yesu Kristo di. Mena balan benan te Wurubuarε lesewɔ nyi ban ne gyae la baa nyin gbεε gyoo ɔ gyoori ken ɔ be wulaa yako see nyi waa mo fa balan ban bεε gyae e nε. Wurubuarε siaman na mena balan kewɔ yena balan ban be dana ba wose.

⁶ Mɔna εmεε dɔɔ ε bεε mo ayematena yεε kolo ya. Na balan ban be dana ba wose nε ne naase na ηon diyem yee? Na ban ke ne wɔnεe na ηon gyu nombia dedii man yee? ⁷ Na mena balan benan ke ne kolosina nombia nkarankaran tia ε Gbengyoo Yesu Kristo gyoorobiiri yele ken yee?

⁸ Wurubuarε nombia anmarasen see yakowɔ yenan daale nyiaa, “Gyae n dɔɔ ηgba nyan gbagba n wose nε.” Nyi akpaa ε kεε te ε di mena mmaraa kei dɔɔ nideli na, kenan na ε ne yεε nombia kpaakpaa baa. ⁹ Mɔna nyi akpaa ε kεε balan siaman pete ε yεε kolo na ε te yεε dukum, ken nawolo nyi ε te yala Wurubuarε mmaraa ken dɔɔ. ¹⁰ Nawolo nyi walan kamase ηon ɔ di Wurubuarε mmaraase ηan pou dɔɔ te ɔ yala ηe man dokolon dɔɔ na, Wurubuarε siaman na nawolo baa nyi ɔ te yala mmaraase ηan pou dɔɔ. ¹¹ Wurubuarε ηon ɔ be yako nyi “Na lee n wεele yaa n baale wɔle ya” nε, ηon ke yakola nyi “Na ko walan ya” Mena dɔɔ nyi akpaa n ta lee n wεele

yaa n baale wole ya te n ko walan na, kenan na n yala mmaraa ken dɔɔ baa.

¹² Ɛ tɔɔse nyi wee daale Wurubuarɛ waa di ɛ nombia mo lee mena ken ɛ ba mo di ɔ mmaraase ɲan na lese balan lee dukum man ne dɔɔ. Mena dɔɔ ɛ kɛɛ ɛ kekolosi na ɛ nombia ayɛɛsa man nideli. ¹³ Akpaa ɲolo te wii ɔ dɔɔ waranase ya na, Wurubuarɛ mɔ waa di walan ɲonan nombia ken ɔ be gyae waa wii ɔ waranase ya. Nawolo nyi walan ɲon ɔ ne wii ɔ dɔɔ waranase na ɔ bee yee Wurubuarɛ nombia kedi ya.

Keleɛdi na tom kpaakpaa keyɛɛ

¹⁴ Me tebia, nyi akpaa ɲolo de yako nyi ɔ te lɛɛ Wurubuarɛ nombia di, mɔna ɔ bɛɛ yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii ya na, won ɲonɔɔ yaa ɔ keleɛdi kenan dana? Mena keleɛdi kenan gyae ke tale lɛɛ ɔ nyee? ¹⁵ Ɛ yela dɛɛ mo ke nyi Kristo walan ɲolo kyaa ken ɔ be dana kegbase yaa weenɛɛ ɲan waa di ya, ¹⁶ te akpaa walan ɲonan de kaa sola neɲ kolo te n yako e nyi, “Wurubuarɛ waa sen n wole na n ke kyaa nideli,” te n te fa walan ɲonan kpene ken ne hia e ya na won ɲonɔɔ doo la ke man? ¹⁷ Mena ke yaa keleɛdi mɔ doo. Nyi akpaa ɲolo ta mo ɔ keleɛdi yɛɛ tom Wurubuarɛ kegyaebii man ya na, na ɔ keleɛdi kenan be dana ɲonɔɔ ya.

¹⁸ Walan ɲolo waa tale yako nyiaa, “Baale na ban ne lɛɛ Wurubuarɛ di bo te baale mɔ na ban ne yɛɛ nombia kpaakpaa bo.” Sena yaa nyan ke tale yako nyi n te lɛɛ Wurubuarɛ di lee deban ken n bɛɛ yɛɛ kolo kpaakpaa na ke kyaa na Wurubuarɛ kegyaebii ya? Man dɔɔ me

nombia kpaakpaa ñan mee yee te ñe kyaa na Wurubuaare kegyaebii ne, ñan te mee mo wola nyi ma te lee Wurubuaare di. ¹⁹ N ne leedi nyi Wurubuaare dokolon kyaa la. Akpaa n ne leedi mena na dei, mona toose nyi felinkumee mo ne leedi nyi Wurubuaare dokolon kyaa la, te ne yeli bee ñenji.

²⁰ Nyan diyinje! N ne gyae baa lese wola ñen nyi akpaa ñolo bee mo o keleedi yee kolo kpaakpaa ya na, o keleedi kenan be dana tonoo yee? ²¹ E toose de naana Aberaham, won konjala te Wurubuaare lee e do nyi o gbeneñ tenee ñon Wurubuaare siaman? Ngba ken o be see mo o bu Asiki gyu nyi waa mo ke deesi fa ñon Wurubuaare doo? ²² Ngba n naawo nyi o keleedi na o nombia ayeesa pou kyaawo kyekyee? O nombia ayeesa yele la te o keleedi ken senawo nideli. ²³ O nombia ayeesa ñenan yele la Wurubuaare nombia ñan boo ñmarase see yenan daale ne konawo ampan nyiaa, "Aberaham lee Wurubuaare di, mena doo Wurubuaare lee e do nyi o nombia tenee o siaman." Mena doo te balan baake Aberaham nyi Wurubuaare o gyoo. ²⁴ Ngba e naawo? Wurubuaare ne tee bo walan nombia kpaakpaa ñan o ne yee ne doo te o ne lee e do nyi o gbeneñ tenee, na otenate keleedi kaagen doo ya.

²⁵ Mena ke te futooli alo ñon bee baake e nyi Rahabo ne, o nombia ayeesa yele la te Wurubuaare lee e do nyi o gbeneñ tenee ñon Wurubuaare siaman. Nawolo nyi Rahabo lee balan ban Iseraetena be kyaa kpila nyi baa gyu ka deke kee Gyeriko donoo ken dinoo ne ñoolale,

te ɔ wola wɔ gbɛɛ wole daale te be yeuwɔ lee Gyeriko donɔɔ kenan man ken be te nyin wɔ kyan ya. ²⁶ Mena ken akpaa weesɛ be doo walan man ya na ɔ yɛɛ walan deyenɛ e nɛ, mena ke te akpaa ɲolo dana kelɛɛdi te ɔ bɛɛ mo ke yɛɛ tom ya na, na ɔ kelɛɛdi kenan mɔ ta yem.

3

Do n laakem dekyɔ

¹ Me tebia, ɛ na yeli ɛ man balan burum sia keyɛɛ nyi ɛ ka bese Wurubuare nombia wolala ya. Nawolo nyi ɛ gyeɲ nyi deban ken Wurubuare waa di de nombia na, daa wolala ban wui nombia kedi gyae ke yɛɛ don kela balan akan ban. ² De popou ne yale gbɛɛneɲ burum man agbaatee agbaatee. Nyi akpaa ɲolo kyaa ken ɔ te yɛɛ ta nombiikum daale lee ɔ kekolosi man see ya na, kenan na walan ɲonan nombia doo na ke gbɛɛ te dukum be doo ɔ man ya. Kenan na nawolo baa nyi walan ɲonan ne tale tela ɔ wose nideli.

³ ɛ yela dɛɛ mo nombii ken dɛɛ wolo nɛ mo maa na dɛɛkyɔɲ. Nyi akpaa ɲolo ne gyae nyi dɛɛkyɔɲ ke nyii ɔ dei na, ɔ na mo ɲmelen do e ɔ noɔman. Kei ne yeli ɔ ne tale wɔɲee e gyu botɔɔ ken ɔ ne gyae. ⁴ Yaa ɛ yela dɛɛ bese mo ke maa na degbele dinaa ken ke gyakaa lon doo nɛ. Ken na mena ken ka keerɛɛ te felin dinaa ne tɛɛse na ke koran nɛ, kolobii peperee daale te saare ɲon na mo kikii ke gyu botɔɔ ken ɔ ne gyae. ⁵ Mena ke te deniwalan laakem mɔ doo. Ke yɛɛ kolobii peperee ke deniwalan wose man,

mɔna ke dana nɔɔdon. E keɛ mena keŋ boalanbii peperee ne tale yela laa dinaa dinaa ne kpaapou.

⁶ Deniwalaŋ laakem mɔ yɛɛ ngba boalaŋ nɛ. Ke yɛɛ deniwalaŋ wosenaane yenaŋ daale ke mɔna tɛɛle kei dɔɔ nombiakumɛɛ pou doe ke man. Ke gyae ke tale yela deniwalaŋ kekyaabii man pou kewɔɔɛ. Ke gyae ke tale yela deniwalaŋ wose ke yoi e ngba ɔ doe boalaŋ man nɛ. Mena boalaŋ kei lee ɔbɔnsam gyaŋ.

⁷ Balaŋ ne tale yɔkɔse wonembia burum ngba gyebuse, na wonembia baŋ bee tuu be tɔɔse dɔɔ, na loŋ man wonembia pou nɛ. Bee yeli be dinɔɔ ne kyɛkeɛ na baa tale kyaa denibalaŋ man.

⁸ Mɔna laakem dɔɔ ŋolo bɛɛ tale yɔkɔse ke ya. Kɔ dana kekyan ya te ke yɛɛ ngba tee kum nɛ.

⁹ De nɔɔ te dɛɛ mo lese de Gbenjgyoo na de kya Wurubuare yele. Mɔna keŋ ke te dɛɛ mo falaa de tebia denibalaŋ baŋ Wurubuare be yɛɛ wɔ ngba ŋon gbagba dinɔɔ nɛ. ¹⁰ Mena nɔɔdokolon kenan ke man te akelegyi na kefaala pou na lee. Me tebia, tekaboena nyi dɛɛkɔŋ mena ya.

¹¹ Loŋ kpaakpaate na loŋ kum be gyae ke tale lee ditiribuŋ dokolon man ya. ¹² Me tebia, mango dan be gyae ke tale se paya bia ya, te dukutu dan mɔ be gyae ke tale se mango bia ya. Mena mɔ te ditiribuŋ dokolon be gyae ke tale fa loŋ kpaakpaa na loŋ kum ya.

Nyansa keŋ ba lee Wurubuare gyaŋ

¹³ Amɔte danaana nyansa e man te ɔ gyen nombia? Kaboena nyi mena walaŋ ŋonan waa lese ɔ dinɔɔ kpaakpaate wola. Akpaa ɔtenate de yɔkɔse ɔ wose lee ɔ nombia kpaakpaa keyɛɛ

man na, gyae kawola nyi ɔ dana nyansa ampaŋ. ¹⁴ Mɔna nyi akpaa ε dana sibiikum te ε bεε gyae nyi ηolo ke dee kpu na ηon ya na, kenan na tekaboena nyi ya wola ε wose nyi ε dana nyansa ya. Nyi n dana mena dinɔɔ kei te n sεε n na wola n wose na, na nawolo baa nyi n te bεε anokoare ken. ¹⁵ Mena nyansa kenan ta lee Wurubuare gyan ya. Ke yεε tεele kei dɔɔ nyansa ke te ka lee deniwalan agyuen kum man. Mena nyansa kenan yεε ɔbɔnsam nyansa ke. ¹⁶ Nawolo nyi akpaa balan sia ne yεε be tebia abɔɔ dɔɔ te bεε gyae mɔ bo nyi baagen wui ke de na, kenan na anmaaren na nombiakumεε kamase gyae ke doo be man deban kamase.

¹⁷ Mɔna nyansa ken ba lee Wurubuare gyan ne dɔɔ, ayimεε be doo ke man ya. Mena nyansa kenan ne fa wosefεeren te kee yeli walan ne yɔkɔse ɔ wose te ɔ ne yεε wɔe fa balan. Kee yeli ηolo ne wii ɔ dɔɔ waranase deban kamase, te ɔ ne yεε nombia kpaakpaa mɔ. Mena nyansa kenan bee yeli ηolo ke keε walan siaman ya, te ne yeli ɔ ne di anokoare mɔ. ¹⁸ Balan ban bεε gyae wosefεeren gbεε ne, deban kamase na bεε kyɔ be tebia na baa ta wosefεeren man. Be yεε mena na bεε naa nyi deeli na lee kpene ken bεε yεε ne man. Na yεε yaa ηgba be duu kolobii daale baa balan benan konɔɔse man ne. Kenan wole na bεε naa nyi kpene ken bɔɔ duu ne, kolo kpaakpaa ta lee balan ban dinɔɔ man kɔn ηgba deeli keyεε ne.

Ɛ mo Ɛ kpene kamase fa Wurubuarɛ

¹ Woŋ na moona yoo na kalese nombia kɔŋ ya nsana? Na lookum keŋ doo Ɛ man te ke dana ŋon kee wɔŋee gyu kɔŋ ne, na moona yoo na kalese nombia kɔŋ ya nsana yee? ² Ɛ sia ne yee keŋ Ɛ ne gyae aboo mɔna Ɛ bee nyiŋ ŋa ya. Mena doo Ɛ na koe balan te Ɛ sia ne yee balan aboo doo mɔna Ɛ bee nyiŋ kpene keŋ Ɛ ne gyae ya. Ɛ ne kale te Ɛ ne yoo na doŋa mɔna Ɛ bee nyiŋ aboo ŋan Ɛ ne gyae ya, nawolo nyi Ɛ bee sola Wurubuarɛ ya. ³ Akpaa Ɛ sola Wurubuarɛ koran na Ɛ bee nyiŋ ŋa ya, nawolo nyi Ɛ bee mo agyuen kpaakpaa sola ya. Ɛ na sola e aboo ŋan bo na emee gbagba ka mo di Ɛ kegyaebii man. Mena doo te Ɛ bee nyiŋ ŋa ya ne.

⁴ Ɛ yee yaa ŋgba ala ban boo lee be baala wole ne, nawolo nyi Ɛ bee di anokoare fa Wurubuarɛ ya. Ɛ ba gyeŋ nyi akpaa ŋolo de yeli teele kei doo aboo kegyae de di o nyee na, nawolo baa nyi o ne kola Wurubuarɛ yee? Mena doo nyi akpaa ŋolo de yeli teele kei doo aboo de di o nyee na, na o ta bese Wurubuarɛ kolare. ⁵ Ɛ te wolee nyi Wurubuarɛ nombia anmarasen see ŋan yakowo yenan daale nyi, “Wurubuarɛ felin ŋon o ba mo do de man ne o ne yoo daaworo?” Yaa Ɛ gyeŋ nyi o yako mena nombia ŋenan bo yakaa? ⁶ Wurubuarɛ ta mo o beree boele daa nideli. Mena doo te o nombia anmarasen see ŋan besewo yako yenan daale bela nyiaa, “Wurubuarɛ ne bee balan ban bee wola ba wose ne,
mɔna o na mo o beree boele ban bee yokose ba wose ne.”

⁷ Mena dɔɔ ε yɔkɔse ε wose fa Wurubuarε. Ε senj tia ɔbɔnsam, na waa yeu lee ε gyanj. ⁸ Ε tuu benaa Wurubuarε, na ηon mɔ ke tuu benaa ηon. Εmεε nombiakumεεyεεra, ε lese ε nyinjmaase lee ε nombiakumεε man. Εmεε banj ya agyueηse ne yεε ηon ala ala nε, ε lese nombiakumεε lee ε konɔɔse man na ε ke nyinj konɔɔse kpaakpaa. ⁹ Ε nyii weelenj nideli lee ε nombiakumεε dɔɔ, na dokpokpo ke kyanj ηon na ε ke wii. Ε yela ε boηεεse ka bese kewii, na ε gyonj kedi kenj ka bese ηan. ¹⁰ Ε yɔkɔse ε wose fa de Gbenjgyoo Wurubuarε, na waa gyina ηon siaman.

Ε na wɔλεε dɔηa ya

¹¹ Me tebia, ε na tεε wɔλεε dɔηa ya. Nyi akpaa ηolo de kolosi nombiikum gyakaa ɔ dɔɔ ηolo dɔɔ yaa ɔ bu ɔ e fɔɔ na, kenanj na nawolo baa nyi ɔ ne kolosi nombiakumεε tia Wurubuarε mmaraa te ɔ ne bu ke fɔɔ mɔ baa. Na ɔ bεε tekaa di mmaraa kenanj dɔɔ baa ya, te ɔ ne kεε ɔ wose nyi ɔ dei kela mmaraa kenj. ¹² Wurubuarε waagenj yena walanj ηon ɔ ne fa mmaraa te ɔ ne di balan nombia. Njon waagenj ne gyaela waa tale lεε balan nyee, te ηon ne gyaela waa tale wɔλεε ba woya mɔ kekpaakekpa. Te nεnεε nyanj yena amɔte ηon nyanj ne di n dɔɔ nombia bu e fɔɔ?

Ε na gyo ε konɔɔ kyoo dɔɔ ya

¹³ Εmεε banj ε koro na ε ne gyo ε konɔɔ yako nyi “Gyεη yaa kyoo dεε koro gyu donɔɔ kei yaa donɔɔ daale man, na de kaa kyaa botɔɔ kulutoo na dee di kebu gyae kɔba” nε, ε tei me manj nideli. ¹⁴ Ε ne yako mena, mɔna ε ba gyεη kpene kenj gyae ke kɔη ε dɔɔ kyoo gba ya. Ε

gyeη ε nyeedonη kedoobii? Ε yεε ηgba debunηta ne, koo ne kyare ya na ka te ηaala. ¹⁵ Kpene keη kaboena nyi yaa yako yena nyiaa, “Akpaawurubuare de sεε te de kyaa nyeedonη man na, dεε yεε kpene kei yaa kedoo kei.” ¹⁶ Mona ε ne gyina ε wose adido te ε na wola ε wose. Mena wose kawola kenanη yεε dukum ke. ¹⁷ Mena doo nyi walanη kamase ηon o gyeη nombii kpaakpaa keη kaboena nyi waa yεε, te o te yεε ke ya na o te yεε dukum.

5

Gyemisi kekolosi fa kobatena

¹ Neneε ε tei manη emεε banη ε dana ε wose ne. Ε wii na ε ke di walanηsa nideli, nawolo nyi kayeyεε dinaa daale gyae ke kηη ε doo. ² Ε koba ηan ε dana ne pou te wolεε, te paapaase mo te wolεε ya aboo ηan pou ε dana ne. ³ Ε koba yayam na ε koba wolom aboo ηan ε ba mo weese ne pou te doo kandorose. Kei ne gyae la kawola nyi ampanη ε te yεε dukum Wurubuare siaman. Mena keη kandorose ηan be wolεε aboo ηan ne, mena ke te ε wosenaane mo gyae ke wolεε ηgba mena keη boalanη ne wolεε aboo ne. Neneε keη tεele kei ne gyu ko oto keη Wurubuare waa di walanη kamase nombia na, kenηe ε ne yilaa aboo see fa ε wose? ⁴ Balanη yεε tom ε woose man fa ηon mona ε bee ε te to wo kom ya. Ε nyii mena keη bee mutii. Balanη banη boo kyoo ηon te ε be kerεε ε woose man weenεε ne, be kewii te lii de Gbengyoo Wurubuare donη pou nyee ηon gyan. ⁵ Debanη keη ε kyaa tεele kei doo ne, ε wose te fεε ηon te emεε

gbagba kegyaebii mo te e ne yee. E te di weenee kpaakpaa nyinjan doo nun e ne daa Wurubuaere nombia kedi wee ken, ngba wonembu ne dii doo nun daa wee ken baa ko e ne. ⁶ E buu balan ban be nombia tenee Wurubuaere siaman ne foo te e koe wo. Mona ba te yee nombiikum kamase ya te be ta koro sen tia non lee gbee kamase man gba nyi e na yee e kegyaebii ya.

E nyin konoo

⁷ Mena doo me tebia, e nyin konoo kelii wee ken de Gbenjyoo Yesu waa bese kon ne. E kee mena ken wofarale ne nyin konoo gyeki kelii deban ken waa nyin aboo kpaakpaa lee o wooman ne. O ne nyin konoo gyeki oga gyan gbate na oga otomante ke nee do o weenee, te o ne nyin konoo gyeki kelii deban ken o weenee nan na bee. ⁸ Lee mena doo emee mo e nyin konoo na e ka sen kenken, nawolo nyi de Gbenjyoo Yesu ka bese kon ken ta benaa. ⁹ Me tebia, e na toron na donja ya, na mena ya na Wurubuaere waa di e nombia na waa bu non foo. E kee, walan non waa di de nombia ne, o kekon ta benaa.

¹⁰ Me tebia, e toose Wurubuaere akpenkpenjyooora ban boo naa diyem, lee mena ken boo kolosi de Gbenjyoo Wurubuaere nombia nan doo ne. Na e ke kasee mena ken boo nyin konoo sen kenken be kayeyee man. ¹¹ Balan ban boo nyin konoo sen kenken naa diyem kelii oto ne, ban na nyeebam. E yela dee mo nombia kenja maa na balee non bee baake e nyi Gyobo ne. E nyii mena ken o be nyin konoo sen kenken deban ken o doo kayeyee man ne.

Ngba ε naa mena ken de Gbenjyoo Wurubuare be to e kom kpaakpaate te o be yeli be yee e gyon o kaale ken oto na? Kei nawolo baa nyi de Gbenjyoo Wurubuare dana woe te o ne wii balan waranjase.

¹² Me tebia, nombii ken mee gyae ε ka gyen nideli yena nyiaa, ε na kan ntam ya. Ε na kan adido yaa teele yaa kolo daale ntam ya. Nyi nombii kaboena nyi ya see nyi “Ayi” na, ε see nyi Ayi, te akpaa ke kaboena nyi ya bee nyi “Koa” na, ε bee nyi Koa. Ε yee mena na wee ken Wurubuare waa di balan nombia na o be gyae waa bu non foo ya.

Ε fane na ε lee di

¹³ Akpaa ε man nolo ne naa diyem na waa fane fa Wurubuare. Akpaa ε man nolo wose de fee e na waa kpee nooner lese Wurubuare yele. ¹⁴ Akpaa ε man nolo na wee na waa baake Kristotena kegyiise na be kaa fane fa e, na baa tiu e nun de Gbenjyoo Yesu yele man. ¹⁵ Nyi akpaa ba mo keledi fane na, kawete non waa nyin kawee kekyo. De Gbenjyoo Yesu waa kyo e kawee na o wose ke yee e don. Nyi akpaa o yee nombiikum daale bo koran na, waa mo ke kyee e. ¹⁶ Mena doo ε lese ε nombiakumee nan ε ne yee tia donja ne yako donja, na ε ke fane fa donja na Wurubuare ke nyin kyo non ε kawee. Walan non o gbene tenε Wurubuare siaman ne, o kefane dana noodon te kee yee tom mo nideli.

¹⁷ Ε yela dee mo nombii kei maa na Wurubuare dekenkpenjyooore non bee baake e nyi Elaegya ne. O yee deniwalan e ngba daa ne. O fanewo

nideli lee ɔ konɔɔ man nyi ɔga na nɛɛ ya, te ampan ɔga senawɔ tɛɛle kenan ɔɔ kulutoonen atooro na yale. ¹⁸ Kenɛte ɔ besewɔ fane bela te ɔga non torowɔ, te tɛɛle kenan besewɔ dee weenɛɛ bela.

¹⁹ Me tebia, gyae ke tale kɔn nyi ε man nolo waa yo gbɛɛ lee Wurubuare gbɛɛ ken ka tenɛɛ nɛ man, na nolo ka besena e kɔn gbɛɛ kenan man. ²⁰ E tɔɔse nyiaa, nyi akpaa nolo da besena walaɲkum lee ɔ gbɛɛ kum man na, na mena walaɲ nonan te lɛɛ walaɲkum non nyee lee yen kekpaakekpaa ken man. Kei gyae ke yela Wurubuare ka mo nombiakumɛɛ burum nan ɔtenate be yɛɛ nɛ kyɛɛ e.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE
Delo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE New Testament**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11